

UCHWAŁA

Dnia 14 grudnia 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Przesławski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Jarosław Sobutka

SSN Ryszard Witkowski

Protokolant Ewa Śliwa

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Wydziału Spraw Wewnętrznych S. N. delegowanego z Prokuratury Okręgowej z G. ,
w sprawie sędzi Sądu Okręgowego w B. w stanie spoczynku I. R. ,
po rozpoznaniu na posiedzeniu w dniu 14 grudnia 2020 r.,
zażalenia obrońcy oraz Prokuratora Prokuratury Krajowej na uchwałę Sądu Najwyższego - Izba Dyscyplinarna Wydział I z dnia 27 sierpnia 2020 roku, sygn. akt I DO 33/20 zezwalającą na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej I. R. , sędziego Sądu Okręgowego w B.
na podstawie art. 437 § 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 128 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych

uchwalił:

- 1. zmienić zaskarżoną uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 27 sierpnia 2020 r., sygn. akt I DO 33/20, poprzez przyjęcie, że zezwolenie na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej dotyczy I. R. sędziego Sądu Okręgowego w B. w stanie spoczynku,**
- 2. uchylić punkt drugi i trzeci uchwały Sądu Najwyższego z dnia 27 sierpnia 2020 r., sygn. akt I DO 33/20,**

3. kosztami postępowania odwoławczego obciążyć Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Wnioskiem z dnia 28 lipca 2020 roku, sygn. akt PK XIV Ds. (...), prokurator Prokuratury Krajowej wniósł do Sadu Najwyższego o podjęcie uchwały w przedmiocie zezwolenia na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej I.R. - sędziego Sądu Okręgowego w B. za czyn polegający na tym, że:

„w okresie od dnia 17 września 2015 roku do dnia 18 stycznia 2016 roku w W. i B. , w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, w celu udaremnienia wykonania orzeczenia Sądu Okręgowego w W. z dnia 12 grudnia 2014 roku w sprawie o sygnaturze akt II C (...) na mocy którego od K. R. zostały zasądzone kwoty po 81.189 zł na rzecz E. O. i A. W., a klauzula wykonalności w stosunku do w/w wyroku została wydana w dniu 15 maja 2015 roku i postępowanie egzekucyjne przeciwko K. R. zostało wszczęte w dniu 21 maja 2015 roku na podstawie tytułu wykonawczego - wyroku Sądu Okręgowego w W. zapadłego w dniu 22 sierpnia 2013 roku w sprawie II C (...) przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowy w W. oraz postanowienia Sądu Rejonowego w W. z dnia 4 kwietnia 2014 roku w sprawie VI NS (...) na mocy którego zostały zasądzone od K. R. tytułem spłaty na rzecz E. O. i A. W. kwoty po 194.854,25 zł w zamiarze, aby jej mąż K. R. dokonał czynu zabronionego, swoim zachowaniem ułatwiła jego popełnienie udzielając wyżej wymienionemu pomocy w zbywaniu zagrożonych zajęciem nieruchomości w miejscowości G. woj. (...) i B. przy ul. B. i ukrywaniu kwot pieniężnych z tytułu sprzedaży w/w nieruchomości, jak również ukrywaniu kwoty pieniężnej z tytułu sprzedaży nieruchomości w W. przy ul. F. poprzez udostępnianie swoich rachunków bankowych o numerach (...) dla wpływu w/w kwot pieniężnych, a następnie kwoty te wypłaciła, co skutkowało niezaspokojeniem wierzycieli A. W. i E. O. przez dłużnika K. R. przy czym:

1. w okresie od dnia 17 września 2015 roku do dnia 18 stycznia 2016 roku w W. , w celu udaremnienia wykonania orzeczenia Sądu Okręgowego w W. z dnia 12 grudnia 2014 roku w sprawie o sygnaturze akt II C (...), na mocy którego od K. R. zostały zasądzone kwoty po 81.189 zł na rzecz E. O. i A.

W. , a klauzula wykonalności w stosunku do w/w wyroku została wydana w dniu 15 maja 2015 roku i postępowanie egzekucyjne przeciwko K. R. zostało wszczęte w dniu 21 maja 2015 roku na podstawie tytułu wykonawczego - wyroku Sądu Okręgowego w W. zapadłego w dniu 22 sierpnia 2013 roku w sprawie II C (...) przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w W. oraz postanowienia Sądu Rejonowego w W. z dnia 4 kwietnia 2014 roku w sprawie VI NS (...), na mocy którego zostały zasądzone od K. R. tytułem spłaty na rzecz E. O. i A. W. kwoty po 194.854,25 zł, udzieliła pomocy mężowi K. R. w ukrywaniu kwoty pieniężnej z tytułu sprzedaży zagrożonej zajęciem nieruchomości w W. przy ul. F. poprzez udostępnienie swojego rachunku bankowego o numerze (...), na który w dniu 17 września 2015 roku została wpłacona gotówką kwota 600.000 zł, pochodząca ze sprzedaży w/w nieruchomości,

1. w okresie od dnia 6 listopada 2015 roku do dnia 18 stycznia 2016 roku w B. , w celu udaremnienia wykonania orzeczenia Sądu Okręgowego w W. z dnia 12 grudnia 2014 roku w sprawie o sygnaturze akt II C (...), na mocy którego od K. R. zostały zasądzone kwoty po 81.189 zł na rzecz E. O. i A. W. , a klauzula wykonalności w stosunku do w/w wyroku została wydana w dniu 15 maja 2015 roku i postępowanie egzekucyjne przeciwko K. R. zostało wszczęte w dniu 21 maja 2015 roku na podstawie tytułu wykonawczego - wyroku Sądu Okręgowego w W. zapadłego w dniu 22 sierpnia 2013 roku w sprawie II C (...) przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w W. oraz postanowienia Sądu Rejonowego w W. z dnia 4 kwietnia 2014 roku w sprawie VI NS (...), na mocy którego zostały zasądzone od K. R. tytułem spłaty na rzecz E. O. i A. W. kwoty po 194.854.25 zł, udzieliła pomocy mężowi K. R. w zbyciu D. N. , wchodzącego do wspólności ustawowej małżeńskiej zagrożonego zajęciem udziału 1/7 części w nieruchomości w miejscowości G. gmina S., powiat (...) województwo (...) dla której Sąd Rejonowy w E. prowadzi Księgę Wieczystą oznaczoną (...) za kwotę 53.000 zł, a następnie ukrywaniu kwoty pieniężnej z tytułu sprzedaży w/w udziału poprzez udostępnienie swojego rachunku bankowego o numerze (...) na który w dniu 9 listopada 2015 roku nastąpił przelew wskazanej powyżej

kwoty, a w dniu 1 grudnia 2015 roku z w/w rachunku została przelana w/w kwota na rachunek również należący do I. R. o numerze (...) prowadzony przez B.

2. w okresie od dnia 19 grudnia 2015 roku do dnia 18 stycznia 2016 roku w B., w celu udaremnienia wykonania orzeczenia Sądu Okręgowego w W. z dnia 12 grudnia 2014 roku w sprawie o sygnaturze akt II C (...), na mocy którego od K. R. zostały zasądzone kwoty po 81.189 zł na rzecz E. O. i A. W. , a klauzula wykonalności w stosunku do w/w wyroku została wydana w dniu 15 maja 2015 roku i postępowanie egzekucyjne przeciwko K. R. zostało wszczęte w dniu 21 maja 2015 roku na podstawie tytułu wykonawczego - wyroku Sądu Okręgowego w W. zapadłego w dniu 22 sierpnia 2013 roku w sprawie II C (...) przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w W. oraz postanowienia Sądu Rejonowego w W. z dnia 4 kwietnia 2014 roku w sprawie VI NS (...) na mocy którego zostały zasądzone od K. R. tytułem spłaty na rzecz E. O. i A. W. kwoty po 194.854,25 zł udzieliła pomocy mężowi K. R. w zbyciu J. i M. S., wchodzący do wspólności ustawowej małżeńskiej zagrożony zajęciem lokal mieszkalny w B. przy ul. B, dla którego Sąd Rejonowy w B. prowadzi Księgę Wieczystą oznaczoną (...) za kwotę 220.000 zł, a następnie ukrywaniu kwoty pieniężnej z tytułu sprzedaży w/w lokalu mieszkalnego poprzez udostępnienie swojego rachunku bankowego o numerze (...), na który w dniu 22 grudnia 2015 roku nastąpił przelew w wysokości podanej powyżej kwoty 220.000 zł, a w dniu 28 grudnia 2015 roku z w/w rachunku została przelana w/w kwota na rachunek również należący do I. R. o numerze (...) prowadzony przez B. S.A.,

a nadto

1. w dniu 18 stycznia 2016 roku dokonała ze swojego rachunku w B. S.A. o nr (...) wypłaty gotówki w wysokości 740.000 zł pochodzącej ze sprzedaży w/w nieruchomości, co skutkowało niezaspokojeniem wierzycieli A. W. i E. O. przez dłużnika K. R. , tj. o przestępstwo z art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 300 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k.”.

Sąd Najwyższy uchwałą z dnia 27 sierpnia 2020 roku, sygn. akt I DO 33/20, zezwolił na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej I. R. sędziego Sądu Okręgowego w B. , za czyny określone we wniosku prokuratora Prokuratury Krajowej z dnia 28 lipca 2020 roku. Ponadto, na podstawie art. 129 § 2 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych zawiesił I. R. , sędziego Sądu Okręgowego w B. , w wykonywaniu czynności służbowych, zaś na podstawie art. 129 § 3 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych obniżył wysokość wynagrodzenia I. R. , sędziego Sądu Okręgowego w B. o 30 % na czas trwania zawieszenia w czynnościach służbowych. Kosztami postępowania obciążony został Skarb Państwa.

Zażalenie na powyższą uchwałę Sądu Najwyższego wywiódł obrońca I. R. zaskarżając ją w całości. Uchwale tej zarzucił:

2. „błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę uchwały, mający wpływ na jej treść, a polegający na błędnych przyjęciu, że ustalone i niekwestionowane działanie I. R. wypełnia znamiona pomocnictwa do występkę udaremnienia zaspokojenia wierzyciela, podczas gdy wszelkie czynności podjęte po dokonaniu czynu zabronionego winny być irrelewantne dla karnoprawnej jego oceny, tym bardziej, że zarówno sprzedaż, jak i wypłata środków z rachunku bankowego były legalne i prawnie dopuszczalne;
3. naruszenie przepisów prawa materialnego, a mianowicie art. 129 § 2 i 3 ustawy Prawo o ustroju sądów' powszechnych poprzez niezasadne zastosowanie wskazanego przepisu i zawieszenie I. R. w wykonywaniu czynności służbowych oraz obniżenie jej przez to wynagrodzenia, podczas gdy I. R. pozostaje w stanie spoczynku, a więc nie wykonuje żadnych czynności służbowych, przez co zawieszanie jej i obniżanie wynagrodzenia nie znajduje żadnego uzasadnienia”.

Powołując się na powyższe zarzuty, wniósł o uchylenie zaskarżonej uchwały i odmówienie zezwolenia na pociągnięcie I. R. do odpowiedzialności karnej.

Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 27 sierpnia 2020 roku została zaskarżona także przez prokuratora prokuratury Krajowej, który zaskarżył powyższą uchwałę na niekorzyść I. R. w części dotyczącej ustaleń faktycznych, na jakich oparto orzeczenie oraz w części dotyczącej zastosowanego środka w postaci zawieszenia w wykonywaniu czynności służbowych na podstawie art. 129 § 2 ustawy z 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. 2018. 23 z późn. zm.).

Zaskarżonemu rozstrzygnięciu zarzucił błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, który miał wpływ na treść orzeczenia, a polegający na błędnym przyjęciu, iż I. R. jest sędzią czynnym Sądu Okręgowego w B., podczas gdy z dniem 30 kwietnia 2020 roku przeszła w stan spoczynku.

Podnosząc powyższy zarzut wniósł o:

1. zmianę zaskarżonej uchwały poprzez wyeliminowanie z jej podstawy prawnej przepisu art. 129 § 2 ustawy z 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. 2018. 23 z późn. zm.), a nadto przyjęcie w miejsce art. 129 § 3 - art. 129 § 3a ustawy z 27 lipca 2001 r. Prawu o ustroju sądów powszechnych,
2. zmianę punktu 1 zaskarżonej uchwały poprzez przyjęcie w punkcie, że zezwolenie na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej dotyczy I. R. sędziego Sądu Okręgowego w B. w stanie spoczynku,
3. uchylenie punktu II zaskarżonej uchwały,
4. w pozostałym zakresie utrzymanie zaskarżonej uchwały w mocy.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wywiedzione w niniejszej sprawie zażalenie obrońcy sędzi I. R. okazało się niezasadne w części, w której próbowano wykazać błąd w ustaleniach faktycznych.

Z kolei zażalenie prokuratora Prokuratury Krajowej było niezasadne, bowiem domagano się wyeliminowania z podstawy prawnej przepisu art. 129 § 2 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych i przyjęcia w miejsce art. 129 § 3 – art. 129 § 3a ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych. To wszystko doprowadziło do częściowej zmiany zaskarżonej uchwały Sądu Najwyższego z dnia 27 sierpnia 2020 roku, poprzez przyjęcie, że zezwolenie na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej dotyczy I. R. sędziego Sądu Okręgowego w B. w stanie spoczynku.

Zgodnie z art. 80 § 2c zd. 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych sąd dyscyplinarny wydaje uchwałę zezwalającą na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej, jeżeli zachodzi dostatecznie uzasadnione podejrzenie popełnienia przez niego przestępstwa. Przepis ten jednoznacznie określa cel prowadzonego postępowania. Postępowanie w przedmiocie wyrażenia zgody na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej sędziego prowadzone jest w celu weryfikacji, czy *in concreto* zachodzi dostatecznie uzasadnione podejrzenie popełnienia przez niego przestępstwa. Sąd Najwyższy w toku postępowania immunitetowego nie ocenia, czy sędzia popełnił przestępstwo, bowiem to jest zastrzeżone wyłącznie dla sądu karnego, lecz bada się jedynie to czy przedstawione we wniosku o wyrażenie zgody na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej dowody dostatecznie uzasadniają podejrzenie, że dopuścił się on czynu zabronionego (zob. m.in. uchwała SN z 26.04.2019 r., I DO 8/19, LEX nr 2657504). Wyrażenie zgody na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej jest *conditio sine qua non* przejścia z fazy *in rem* do fazy *in personam* procesu karnego. Nie implikuje to jednak konieczności przedstawienia przez prokuratora określonych zarzutów karnych sędziemu, stwarza jednak taką możliwość i jest niezbędnym elementem procesu karnego (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 26 marca 2019 r., sygn. akt I DO 25/18; uchwała Sądu Najwyższego z dnia 14 maja 2019 r., sygn. akt I DO 30/19; uchwała Sądu Najwyższego z dnia 23 lipca 2019 r., sygn. akt I DO 31/19). Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 20 lutego 2018 r. zasadnie podkreślił bowiem, że w postępowaniu w przedmiocie wyrażenia zgody na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej „istotne znaczenie ma to, czy wersja wydarzeń przedstawiona przez prokuratora we

wniosku o zezwolenie na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej jest wystarczająco uprawdopodobniona. W postępowaniu karnym (przed sądem karnym) prokurator musi udowodnić wszystkie istotne okoliczności dotyczące podmiotowych i przedmiotowych znamion czynu zabronionego” (uchwała SN z 20.02.2018 r., SNO 63/17, LEX nr 2454228).

Przenosząc powyższe na grunt analizowanej sprawy, w pierwszej kolejności należy odnieść się do zarzutu błędu w ustaleniach faktycznych, na który powoływał się obrońca I. R. W wywiedzionym środku zaskarżenia obrońca próbował wykazać, że zachowanie sędzi I. R. pozostaje irrelevantne dla prawnokarnej oceny, bowiem zostało podjęte po dokonaniu czynu zabronionego przez K. R. co wyklucza przypisanie jej zjawiskowej formy jego dokonania w postaci pomocnictwa (s. 3 uzasadnienia). W uzasadnieniu obrońca próbował wykazać także, że zachowanie I. R. nie może zostać uznane za „podejrzane”, wskazując przy tym, że ustalony przez Sąd Najwyższy „*modus operandi*” nie ma znaczenia dla znamion omawianego występkę. Coś co wydawać się może sprzeczne z doświadczeniem życiowym, nie musi być interpretowane jako niedozwolone, czy zacierające jakiegokolwiek ślady”.

Czyn zabroniony stypizowany w art. 300 § 2 kk polega na zachowaniu podejmowanym w celu udaremnienia wykonania orzeczenia sądu lub innego organu państwowego. Czynność sprawcza polega na uszczuplaniu lub udaremnianiu zaspokojenia wierzycieli. Dokonuje się to poprzez zachowanie w postaci usuwania, ukrywania, zbywania, darowania, niszczenia, rzeczywiście lub pozornie obciążania albo uszkodzania składników swojego majątku zajętych lub zagrożonych zajęciem, bądź usuwanie znaków zajęcia. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 28 marca 2019 r. wskazał, że „podstawowym celem penalizacji zachowań określonych w art. 300 § 2 k.k. jest ochrona indywidualnych interesów majątkowych jednostek, a głównym przedmiotem ochrony w tym przepisie są usankcjonowane orzeczeniami sądów roszczenia uprawnionych wierzycieli i ich zabezpieczenie przed nieuczciwymi zachowaniami dłużników, zmierzającymi do uniemożliwienia im zaspokojenia tych roszczeń” (wyrok SN z 28.03.2019 r., V KK 119/18, LEX nr 2701401). W doktrynie zasadnie wskazuje się, że „nie jest konieczne, by sprawca zmierzał do całkowitego udaremnienia egzekucji, wystarczy, by działał w celu jej

udaremnienia w odniesieniu do niektórych składników majątku lub tylko w określonym czasie i miejscu (Górniok [w:] Górniok i in., t. 2, s. 463–464)” (M. Kulik [w:] M. Budyn-Kulik, P. Kozłowska-Kalisz, M. Mozgawa, M. Kulik, *Kodeks karny. Komentarz aktualizowany*, Gdańsk 2020, art. 300).

W analizowanym stanie faktycznym, zachowanie sędzi I. R. wypełniało zjawiskową formą popełnienia czynu zabronionego stypizowanego w art. 300 § 2 kk. Sąd Najwyższy podziela w tym względzie argumentację przedstawioną przez sąd pierwszej instancji, który w szczegółowy sposób, spełniający kryteria oceny materiału dowodowego wynikające z art. 7 kpk, ustalił zachowanie sędzi I. R. w świetle wniosku prokuratora Prokuratury Krajowej o wyrażenie zgody na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej.

Przypomnieć należy, że I. R. zamierza się zarzucić dokonanie czynu zabronionego określonego w art. 300 § 2 kk w formie zjawiskowej pomocnictwa. Zgodnie z art. 18 § 3 kk odpowiada za pomocnictwo, kto w zamiarze, aby inna osoba dokonała czynu zabronionego, swoim zachowaniem ułatwia jego popełnienie, w szczególności dostarczając narzędzie, środek przewozu, udzielając rady lub informacji; odpowiada za pomocnictwo także ten, kto wbrew prawnemu, szczególnemu obowiązkowi niedopuszczenia do popełnienia czynu zabronionego swoim zaniechaniem ułatwia innej osobie jego popełnienie. Pomocnictwo polega zatem na ułatwieniu innej osobie popełnienia czynu zabronionego. Ułatwienie innej osobie popełnienia czynu zabronionego może mieć miejsce przed realizacją lub w trakcie jego realizacji (tak m.in. V. Konarska-Wrzosek [w:] A. Lach, J. Lachowski, T. Oczkowski, I. Zgoliński, A. Ziółkowska, V. Konarska-Wrzosek, *Kodeks karny. Komentarz*, wyd. III, Warszawa 2020, art. 18). Jak zauważa się w doktrynie „pomocnictwo może mieć charakter fizyczny lub psychiczny. To ostatnie polega na udzieleniu rady, informacji lub utwierdzeniu innej osoby w zamiarze popełnienia czynu zabronionego (Kardas [w:] Wróbel, Zoll I/1, s. 457–458; Wiak [w:] Grześkowiak, Wiak, s. 183)” (M. Kulik [w:] M. Budyn-Kulik, P. Kozłowska-Kalisz, M. Mozgawa, M. Kulik, *Kodeks karny. Komentarz aktualizowany*, Gdańsk 2020, art. 18).

Sąd Najwyższy nie podziela argumentacji obrońcy, że zachowania I. R. miały miejsce po ewentualnym zrealizowaniu czynności sprawczych przez K. R., bowiem pochod przestępstwa określonego w art. 300 § 2 kk zakończył się *ad casum* wraz z dokonaniem transakcji sprzedaży lub z chwilą wpłaty na konto bankowe (s. 2-3 uzasadnienia zażalenia). Przeczy temu jednak przebieg zdarzeń objętych wnioskiem prokuratora i ocena ich przede wszystkim przez pryzmat doświadczenia życiowego i zasad logiki.

W analizowanym stanie faktycznym wskazać należy przede wszystkim, że objęte wnioskiem prokuratora transakcje sprzedaży nieruchomości dokonane zostały w krótkim odstępie czasu, cechuje je zatem swego rodzaju determinacja w wyzbyciu się określonych składników majątkowych. Faktem bezspornym jest także to, że duże środki pochodzące ze sprzedaży nieruchomości czy to w formie gotówkowej, czy bezgotówkowej, przekazywane były na rachunek bankowy posiadany przez I. R. która następnie dysponowała tymi środkami. Potwierdzeniem tego jest przede wszystkim dokonany przelew za prowizję za pośrednictwo sprzedaży nieruchomości czy całkowita spłata pięciu kredytów bankowych dokonana już 17 września 2015 roku. Nie można pominąć także tego, że 18 stycznia 2016 roku I. R. dokonała wypłaty gotówki w wysokości 740 000 złotych. Nastąpiło to po uzyskaniu środków pieniężnych ze sprzedaży kolejnych nieruchomości, a to położonych w miejscowości G. oraz lokalu przy ul. B. w B., w których już uczestniczyła także I. R., z uwagi na fakt objęcia tychże nieruchomości wspólnością małżeńską majątkową. Co więcej, z rachunku pierwotnego I. M. dokonany został przelew środków pieniężnych uzyskanych ze sprzedaży nieruchomości na inny, założony na nią rachunek bankowy. W ocenie Sądu Najwyższego, oceniając zachowanie sędzi I. R. można przyjąć, że zachodzi dostatecznie uzasadnione podejrzenie, iż jej postępowanie służyło do ukrywania środków pieniężnych ze sprzedaży oznaczonych nieruchomości, a także ułatwiała ich zbywanie.

Sąd Najwyższy podkreśla, że zachowania opisane we wniosku prokuratora mogą być rozumiane jako czynności pomocnicze podejmowane w celu udaremnienia wykonania orzeczenia sądu. W ocenie Sądu Najwyższego, mając na

uwadze zgromadzony na tym etapie materiał dowodowy, przyjąć należy, że sędzia I. R. miała świadomość, że na jej mężu spoczywał nałożony wyrokiem sądu obowiązek spłaty wierzytelności, a przy tym, jako doświadczony prawnik, co najmniej posiadała świadomość tego, że podejmowane przez męża K. R. zachowania mogą być utożsamiane z realizacją znamion czynu zabronionego stypizowanego w art. 300 § 2 kk. Można zatem przyjąć, że zachowanie jej służyć miało ułatwieniu dokonania tego czynu przez jej męża.

Zauważyć także należy, że w ocenie Sądu Najwyższego czynności określone w art. 300 § 2 kk nie wykluczają się, jak próbował to wykazać obrońca w złożonym zażaleniu powołując się na alternatywę rozłączną. Sprawca czynu zabronionego może bowiem zrealizować cel przestępczy przy wykorzystaniu w określonym stanie faktycznym zarówno zachowania w postaci zbycia zagrożonych zajęciem nieruchomości, jak i następnie ukrywania środków pieniężnych z tytułu sprzedaży tych nieruchomości. Nie są to czynności wykluczające się.

Mając na uwadze powyższe, zachowanie I. R. budzi wątpliwości co do intencji podejmowanych działań i pozwala przyjąć, że na obecnym etapie wobec I.R. występuje dostatecznie uzasadnione podejrzenie popełnienia czynu zabronionego w formie zjawiskowej pomocnictwa.

Zasadny okazał się z kolei drugi z podniesionych zarzutów odwoławczych podniesionych przez obrońcę I. R. . Ustawodawca w przepisie art. 129 § 3a ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych wprost wskazał, że jeżeli sąd dyscyplinarny wydaje uchwałę zezwalającą na pociągnięcie sędziego w stanie spoczynku do odpowiedzialności karnej za przestępstwo umyślne ścigane z oskarżenia publicznego, z urzędu obniża w granicach od 25% do 50% wysokość jego uposażenia na czas trwania postępowania dyscyplinarnego.

Postępowanie w przedmiocie wyrażenia zgody na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej jest postępowaniem incydentalnym w ramach toczącego się postępowania przygotowawczego (uchwała z dnia 23 lipca 2019 r., I DO 31/19, LEX nr 2729820; tak także uchwała SN z dnia 25 czerwca 2019 r., I DO 21/19, OSNID 2020, nr 1, s. 105; uchwała SN z dnia 7 marca 2019 r., I DO 10/18, OSNID

2020, nr 2, poz. 2.1). W toku postępowania immunitetowego nie dochodzi, choćby przypadkowo, do oceny zachowania sędziego z punktu widzenia odpowiedzialności dyscyplinarnej. Jest to postępowanie autonomiczne wobec postępowania dyscyplinarnego (uchwała siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 27 maja 2009 r., sygn. akt I KZP 5/09, OSNKW 2009/7/51; zdanie odrębne do wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 28 listopada 2007 r., sygn. akt K 39/07, OTK 129/10/A/07). Sąd Najwyższy rozpoznając sprawę w przedmiocie wyrażenia zgody na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej sędziego dokonuje oceny czy w świetle przedstawionej przez prokuratora we wniosku argumentacji *ad casum* zachodzi dostatecznie uzasadnione podejrzenie popełnienia przez niego przestępstwa, co wynika z art. 80 § 2c ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych.

Mając na uwadze powyższe rozważania przyjąć należy, w świetle wykładni systemowej, że nie jest możliwe obniżenie sędziemu w stanie spoczynku uposażenia w przypadku wyrażenia zgody na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej, w przypadku, gdy nie toczy się wobec niego, równolegle, postępowanie dyscyplinarne o czyn będący przedmiotem oceny. W przeciwnym wypadku, ingerencja taka nie miałaby odpowiedniej podstawy prawnej, a zatem byłaby niedopuszczalna. W świetle powyższego, nie można w realiach przedmiotowej sprawy, z uwagi na przejście sędzi I. R. w stan spoczynku i stosowanie w niniejszej sprawie regulacji art. 129 § 3a ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych, obniżyć jej wynagrodzenia. W chwili wydania niniejszej uchwały, Sąd Najwyższy nie miał wiedzy o toczącym się wobec sędzi I.R. postępowaniu dyscyplinarnym. Podkreślić raz jeszcze należy, że w świetle ugruntowanego w tym zakresie stanowiska judykatury, postępowanie w przedmiocie wyrażenia zgody na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej jest postępowaniem incydentalnym w ramach postępowania karnego. Zatem nie doszło *ad casum* do zmaterializowania się przesłanki, że obniżenie może zostać dokonane na czas trwania postępowania dyscyplinarnego.

W realiach przedmiotowej sprawy kluczowy jest także fakt, w dniu 30 kwietnia 2020 roku, o czym nie miał wiedzy Sąd Najwyższy w dacie wydawania

uchwały w przedmiocie wyrażenia zgody na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej, sędziego I. R. przeszła w stan spoczynku. Pismo Prezesa Sądu Okręgowego w B. z dnia 31 sierpnia 2020 roku zawierające przedmiotową informację wpłynęło do Sądu Najwyższego w dniu 2 września 2020 roku. Doprowadziło to do konieczności zmiany uchwały sądu pierwszej instancji w tym zakresie. Spowodowało to zatem oznaczenie przez Sąd Najwyższy, że zgoda na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej dotyczy I.R. sędziego Sądu Okręgowego w B. w stanie spoczynku. Niezbędne było także uchylenie punktu II i III zaskarżonej uchwały, bowiem odnoszą się one do sytuacji uchylenia immunitetu sędziemu czynnemu, a to w postaci zawieszenia w czynnościach służbowych czy powiązanego z tym obniżenia wynagrodzenia.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Najwyższy uchwalił jak na wstępie.